

ANALIZA REGLEMENTĂRILOR REFERITOARE LA INFRACTIUNILE PRIVIND TRAFICUL DE PERSOANE DIN LEGISLAȚIILE ÎN CARE FAPTA DE TRAFIC DE PERSOANE ÎN SCOP DE EXPLOATARE SEXUALĂ ESTE INCRIMINATĂ ALĂTURI DE FAPTA DE TRAFIC DE PERSOANE DE SEX FEMININ, AVÂNDU-SE ÎN VEDERE CĂ CELE DOUĂ FAPTE SE REFERĂ LA IPOTEZE DIFERITE

Ludmila DUMNEANU, Mihai ȘTEFĂNOAIA

Universitatea de Stat din Moldova

În articol sunt clasificate reglementările ce se referă la infracțiunile privind traficul de persoane din legislația Slovaciei în rândul legislațiilor în care fapta de trafic de persoane în scop de exploatare sexuală este incriminată alături de fapta de trafic de persoane de sex feminin, avându-se în vedere că cele două fapte se referă la ipoteze diferite. Analiza reglementărilor în care se incriminează fapta de trafic de persoane din Slovacia e raportată la diferențele dintre dispozițiile de la art.210 și 211 CP Rom din 2009 și de la art.165 și 206 CP RM din 2002. Prin urmare, subiect al analizei reprezintă: conținutul și modalitățile acțiunilor principale și adiacente ale faptei prejudiciabile; formele de sancționare a infracțiunii și de răspundere pentru ea; diferențierea formelor scopului infracțiunii; explicarea noțiunilor consemnate în Codul penal al Slovaciei din 29.11.1961.

Cuvinte-cheie: *trafic de persoane, trafic de persoane de sex feminin, exploatare sexuală, faptă prejudiciabilă, scopul infracțiunii, acțiune principală, acțiune adiacentă, răspundere.*

THE ANALYSIS OF REGULATIONS ON HUMAN TRAFFICKING OFFENCES IN THE LEGISLATIONS THAT INCRIMINATE THE OFFENCE ON HUMAN TRAFFICKING FOR SEXUAL EXPLOITATION, TOGETHER WITH THE ACT ON TRAFFICKING OF FEMALE ADULTS, ASSUMING THAT THE TWO OFFENCES INVOLVE DIFFERENT SITUATIONS

This article classifies the regulations on human trafficking offences in the legislation of Slovakia among the laws that incriminate the offence on human trafficking for sexual exploitation, together with the act on trafficking of female adults, assuming that the two offences involve different situations. The analysis of the norms that carry the liability for the offences on human trafficking in the Penal Law of Slovakia is referred to the differences with the provisions from art.210 and 211 PC Rom from 2009 and art.165 and 206 PC RM from 2002. Therefore, the subject of analysis is: the content and form of the main and adjacent acts of the prejudicial act; the forms of sanctions and liability of the offence; the differentiation of the purpose of the offence; the explanation of the concepts referred to in the Penal Code of Slovakia from 11.29.1961.

Keywords: *human trafficking, trafficking of female adults, sexual exploitation, the prejudicial act, the purpose, the main act, the adjacent, act liability.*

Analiza reglementărilor referitoare la infracțiunile privind traficul de persoane din legislațiile altor state ne permite să facem următoarea clasificare a acestora:

- 1) legislațiile în care fapta de trafic de persoane adulte se incriminează alături de fapta de trafic de minori (trafic de copii) (de exemplu, legislațiile Republicii Moldova, României, Lituaniei, Georgiei, Irlandei, Republicii Palau etc.);
- 2) legislațiile în care este incriminată o singură faptă – traficul de persoane (presupunând ca circumstanță agravantă săvârșirea faptei asupra unui minor (copil)) – fără a se incrimina distinct fapta de trafic de minori (trafic de copii) (de exemplu, legislațiile Arabiei Saudite, Armeniei, Bielorusiei, Boliviei, Bosniei și Herțegovina, Cambodgiei, Cehiei, Ciprului, Federației Ruse, Filipinelor, Franței, Ghanei, Italiei, Mauritiusului, Nepalului, Olandei, Omanului, Senegalului, Suediei, Turkmenistanului, Ucrainei, Ungariei etc.);
- 3) legislațiile în care se incriminează distinct faptele de: trafic de persoane adulte de sex masculin; trafic de persoane adulte de sex feminin; trafic de minori (trafic de copii) (de exemplu, legislația Albaniei);
- 4) legislațiile în care fapta de trafic de persoane (presupunând ca circumstanță agravantă săvârșirea faptei asupra unui minor (copil)) se incriminează alături de fapta de trafic de minori (trafic de copii), avându-se

în vedere că cele două fapte se referă la ipoteze diferite (de exemplu, legislațiile Germaniei, Macedoniei, Muntenegrului, Kazahstanului etc.);

- 5) legislațiile în care fapta de trafic de persoane în scop de exploatare sexuală se incriminează alături de fapta de trafic de persoane de sex feminin, avându-se în vedere că cele două fapte se referă la ipoteze diferite (de exemplu, legislația Slovaciei).

Respectând consecutivitatea claselor în clasificarea enunțată mai sus, menționăm că, în **Codul penal al Republicii Moldova din 18.04.2002** [1] (în continuare – CP RM), răspunderea pentru infracțiunea de trafic de ființe umane este stabilită la articolul 165, iar fapta de trafic de copii este incriminată la art.206 CP RM. Aceste articole nu au apărut pe o *tabula rasa*. Ele își au prototipul proxim în **Codul penal al Republicii Moldova din 24.03.1961** [2] (în continuare – CP RM din 1961), art.113² „Traficul ilicit de ființe umane”.

În ce privește infracțiunea de trafic ilicit de ființe umane pentru exploatarea sexuală a persoanei în diferite forme, prevederea referitoare la această ipoteză se intercalează cu prevederea din art.105² „Proxenetismul” din Codul penal al Republicii Moldova din 1961, în partea privitoare la incriminarea traficului de persoane în scop de prostituție. Rezultă că la alin.2 art.113² CP RM din 1961 se prevede răspunderea pentru traficul ilicit de ființe umane săvârșit pentru exploatarea sexuală a persoanei în diferite forme, cu excepția traficului ilicit de ființe umane săvârșit în scop de prostituție.

Vizavi de infracțiunea de trafic ilicit de ființe umane săvârșit asupra minorilor, trebuie de menționat că, deși la alin.2 art.113² CP RM din 1961 era incriminată această fapta, la art.113¹ „Vânzarea și traficul de copii” din Codul penal al Republicii Moldova din 1961 se prevedea răspunderea pentru vânzarea și traficul de copii în orice scop și în orice formă, inclusiv de către părinți sau persoane subrogatorii legale. În aceste condiții, nu este clar criteriul de delimitare între fapta de trafic ilicit de ființe umane săvârșit asupra minorilor, incriminată la alin.2 art.113² CP RM din 1961, și fapta de trafic de copii în orice scop și în orice formă, incriminată la art.113¹ CP RM din 1961.

În cele ce urmează, vom investiga reglementările referitoare la infracțiunile privind traficul de persoane din **Codul penal al Slovaciei din 29.11.1961** [3] (în continuare – CP SI). Spre deosebire de toate celelalte legiuri examinate *supra*, acest Cod face parte din rândul legislațiilor în care fapta de trafic de persoane în scop de exploatare sexuală se incriminează alături de fapta de trafic de persoane de sex feminin, avându-se în vedere că cele două fapte se referă la ipoteze diferite.

În Codul penal al Slovaciei din 29.11.1961, în Capitolul V „Infracțiunile care aduc o gravă atingere conștiinței sociale” din Partea Specială se prevede, în art.204, răspunderea pentru infracțiunea de proxenetism; în Capitolul VIII „Infracțiunile contra libertății și demnității persoanei”, în Secțiunea 2 „Infracțiunile contra demnității persoanei” se stabilește, în art.246, răspunderea pentru infracțiunea de trafic de femei.

Întrebarea este următoarea: de ce proxenetismul, în accepțiunea legiuitorului slovac, trebuie considerat infracțiune privind traficul de persoane? Răspunsul derivă din alin.(1) art.204 CP SI: oricine angajează, determină sau îndeamnă o altă persoană să se angajeze în prostituție sau oricine exploatează practicarea prostituției de către o altă persoană, se pedepsește cu închisoare pe un termen de până la trei ani.

O asemenea manieră de raportare a exploatării victimei la faptele privind traficul de persoane amintește într-un fel de faptul că, în contextul art.232 și 233 CP Ger, acțiunea principală din cadrul faptelor prejudiciabile corespunzătoare se exprimă în exploatarea victimei, nu în recrutarea, transportarea, transferul (transferarea), adăpostirea sau primirea acesteia. După această precizare, să relevăm diferențele dintre art.204 și 246 CP SI, pe de o parte, și art.165 și 206 CP RM, precum și art.210 și 211 CP Rom din 2009, pe de altă parte:

1) exploatarea practicării prostituției de către o altă persoană (ipoteză prevăzută la art.204 CP SI) nu poate forma conținutul infracțiunilor specificate la art.165 și 206 CP RM, precum și la art.210 și 211 CP Rom din 2009. Or, o asemenea ipoteză s-ar referi la realizarea uneia dintre formele scopului acestor infracțiuni, depășind cadrul acestora;

2) atrag atenția două dintre circumstanțele agravante ale faptei incriminate la art.204 CP SI: făptuitorul săvârșește astfel de infracțiuni în străinătate (lit.d) alin.(3)); astfel de infracțiuni sunt săvârșite în cooperare cu un grup criminal organizat care activează în mai multe state (lit.b) alin.(4)). Asemenea agravante cu vocație de extraneitate nu sunt cunoscute normelor corespondente din legislația penală a Republicii Moldova și din cea a României;

3) de asemenea, suscită interes alte două circumstanțe agravante consemnate în art.204 CP SI: victima unei astfel de infracțiuni este o persoană care nu a atins vârsta de 18 ani (lit.c) alin.(3)); victima infracțiunii

prevăzute la alineatele (1) sau (2) ale prezentului articol este o persoană care nu a atins vârsta de 15 ani (lit.a) alin.(4)). În aceste două cazuri, victimă poate fi atât persoana de sex feminin, cât și persoana de sex masculin.

Nu același lucru se poate susține despre victima infracțiunii prevăzute la art.246 CP SI, care poate fi doar o persoană de sex feminin;

4) nu este posibilă intersectarea sferelor de aplicare a art.204 și 246 CP SI. Or, din cele menționate la lit.c) alin.2 art.246 CP SI se desprinde că proxenetismul, concretizat în exploatarea practicării prostituției de către o altă persoană (alta decât subiectul proxenetismului), poate reprezenta realizarea scopului infracțiunii de trafic de femei. Deci, cele două infracțiuni se pot afla în concurs real. Însă, nu este posibil ca ele să se afle în concurs ideal, așa cum nu este posibilă nici concurența dintre art.204 și 246 CP SI.

Mai reiese că activitatea având ca scop exploatarea practicării prostituției de către o altă persoană, atunci când victimă este o persoană de sex masculin, trebuie privită ca tentativă la infracțiunea prevăzută la art.204 CP SI. Iată de ce, proxenetismul, în accepțiunea legiuitorului slovac, trebuie considerat, cu drept cuvânt, infracțiune privind traficul de persoane;

5) latura obiectivă a infracțiunii prevăzute la art.246 CP SI este caracterizată prin cuvintele: „atrage, transferă sau transportă o femeie în străinătate”. Astfel, în primul rând, adăpostirea și primirea victimei (modalități ale acțiunii principale ale faptelor prejudiciabile prevăzute la art.165 și 206 CP RM, precum și la art.210 și 211 CP Rom din 2009) nu se regăsesc printre modalitățile faptei incriminate la art.246 CP SI. În al doilea rând, nu doar traficul transfrontalier, dar și cel intern este obiectul reglementării art.165 și 206 CP RM, precum și al art.210 și 211 CP Rom din 2009;

6) numai scopul folosirii victimei în străinătate pentru un act sexual cu o altă persoană poate fi urmărit de subiectul infracțiunii specificate la art.246 CP SI. În situația infracțiunilor prevăzute la art.165 și 206 CP RM, precum și la art.210 și 211 CP Rom din 2009, gama formelor scopului infracțiunii este mult mai variată;

7) scopul folosirii femeii în prostituție (nominalizat la lit.c) alin.2 art.246 CP SI) este unul diferit de scopul folosirii victimei în străinătate pentru un act sexual cu o altă persoană (consemnat în alin.1 art.246 CP SI). În acest mod, în ipoteza faptei incriminate la alin.1 art.246 CP SI se are în vedere un act sexual singular, nu o pluralitate de acte sexuale alcătuind practicarea prostituției.

Prin urmare, vom concluziona că proxenetismul, concretizat în exploatarea practicării prostituției de către o altă persoană (alta decât subiectul proxenetismului), poate reprezenta realizarea scopului infracțiunii de trafic de femei, prevăzute la art.246 CP SI. Deci, cele două infracțiuni – proxenetismul și traficul de femei – se pot afla în concurs real. Însă, nu este posibil ca ele să se afle în concurs ideal, așa cum nu este posibilă nici concurența dintre art.204 și 246 CP SI. Mai rezultă că activitatea având ca scop exploatarea practicării prostituției de către o altă persoană, atunci când victimă este o persoană de sex masculin, trebuie privită ca tentativă la infracțiunea prevăzută la art.204 CP SI. Iată de ce, proxenetismul în accepțiunea legiuitorului slovac trebuie considerat, cu drept cuvânt, infracțiune privind traficul de persoane.

Bibliografie:

1. Codul penal al Republicii Moldova din 18.04.2002. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2002, nr.128-129.
2. Codul penal al Republicii Moldova din 24.03.1961. În: *Вестник Советулуй Сунрем ал РСС Молдовенеиуць*, 1961, № 10.
3. Trestný zákon // <http://www.uniag.sk/slovak/zbierka/tz.pdf> (accesat la 16.04.2012)

Prezentat la 11.04.2014